

Tarım emekçileri: Emeğe açılım yok

Hatay'ın İskenderun ilçesinde, varoş mahallerden kalkıp sebze toplamaya traktör, kamyon kasalarında veya biraz şanslı olanları panelvan arkasında gelen işçilerle kısa söyleşiler yaparak, yaşadıkları sıkıntılarını konuştuk.

Bu işin yevmiyesi 17 TL!

Üç ton sebze topladıktan sonra kahvaltı sofrasında konuştuğumuz işçiler, bu iş için günlük 19 TL yevmiye aldıklarını, fakat 2 TL'sini, işçileri getiren araçta yevmiyelerini söylediler. Böylece günlük ellerine 17 TL geçtiğini, geçimin zor olduğu ülkemizde bu ücretle yaşamının mucize olduğunu, ama bu paraya çalışmaya mecbur olduklarını belirttiler.

"İşimden memnun olmasam ne olacak ki?"

Kendisini "ev kızı" olarak tanıtan 18 yaşındaki Hayriye, okumak istediğini ama babası ve ağabeylerinin buna karşı çıktıklarını anlattıktan sonra, "Ben başarılı bir öğrenciydim. O yüzden öğretmenlerim bile gördüğü onlarla. Ama yine de okutmadılar işte" diyor. "Yaptığın işten memnun musun?" sorusuna ise, "Memnun olmayıp da ne yapacağım" diye yanıt veriyor.

"Fabrika bile lise diploması istiyor"

25 yaşında olan Behice ise, yevmiyeyi çok düşük bulduğunu söyleyerek, geçen sene yaptıkları küçük çaplı grevi anlatıyor. Behice'nin anlattığına göre, bu grev sonucunda kendileri kazanmış ve ücretlerinde bir miktar artış sağlanmış. Behice de, tıpkı mesai arkadaşı Hayriye gibi okumamış. Nedenini sordüğümüzdaysa, önce derin bir iç çekerek, şunları söylüyor: "Maddi imkansızlık yüzünden okuyamadık. Sadece ilkokulu okuyabildim. Ama fabrika gibi yerler için lise diploması istiyorlar. Biz de mecbur burada çalışıyoruz."

"Emeğe açılım yok, yapacakları da yok!"

Behice'den sonra, yaz tatilinde çalışmaya gelen 21 yaşındaki üniversite öğrencisi Recep ile sohbet ediyoruz. "Emeğimizin gasp edildiğini düşünüyor musun?" sorumuza; "17 TL gibi sembolik bir ücretle çalışmıyoruz, emeğimizin gasp edildiğinin apaçık kanıtıdır" diyerek yanıt veriyor Recep ve ekliyor: "8-10 saat boyunca, 35-40 derece sıcakta altında bayağı zorluk çekiyoruz. Ama eğitim giderlerini karşılamak, okumaya devam edebilmek için mecburuz."

Devletin emekçilere yönelik bir şey yapma yapmadığını sordüğümüzdaysa, şu cevabı alıyoruz: "Her şeye açılım yapsalar bile, emeğe açılım yok! Kimse bunu yapacağı da yok!"

Yeni ekonomik program yoksulluğu arttıracak

Ekonominin gelecek üç yıla dair "yol haritası" olarak nitelendirilen Orta Vadeli Program (OVP) ve Orta vadeli Mali Plan (OVMP), 16 Eylül günü Ekonomiden Sorumlu Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer ve Devlet Bakanı Cevdet Yılmaz'ın katıldığı basın toplantısıyla açıklandı. Gelecek üç yıla ilişkin gelir-gider tahminleri, borçlanma gereksinimi, ödenek tavanları gibi bazı mali tabloları içeren belge niteliğindeki OVMP'la hükümet, bu yıl yüzde 6.0 küçüleceği öngörülen ekonominin 2010 yılında yüzde 3.5 büyüyeceğini iddia etti. Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, IMF ile yeni bir stand-by anlaşmasının yapılacağı sinyallerini de verdi.

Hükümetin 2010-2012 yılları arasında uygulayacağı Orta Vadeli Program'dan, sermayeye teşvik, halka ise işsizlik, sağlık başta olmak üzere azalan kamu harcamaları, esnek çalışma koşulları ve özelleştirmeler döküldü. Krizin başlangıcından beri tekrarlanan "bankacılık sistemimize güveniyoruz" söylemini kullanan Babacan, özel sektör öncülüğünde büyümeyi hedeflediklerini belirtti. Özel sektöre yeni teşvikler sunacaklarını, yatırımlarda kamu-özel işbirliği modelini yaygınlaştıracaklarını, özel sektörün yatırım yapabileceği alanlarda kamu yatırımlarını sınırlayacaklarını söyledi. "Yapısal reformları hayata geçirmek" amacı taşıdığı belirtilen ve 1 Ekim'den itibaren uygulanmaya başlanacak yeni ekonomik programda öne çıkan başlıklar şöyle: "Esnek istihdam biçimlerinin yaygınlaştırılması, sağlık hizmet ve harcamalarının etkinleştirilmesi, tarımsal desteklerin yeniden düzenlenmesi".

Sermayeye teşvik, emeğe esnek istihdam

Orta Vadeli Program kapsamında elektrik ve şeker üretiminin tamamen özelleştirilmesi öngörülürken, telekomünikasyon ve liman işletmeciliği alanında da kamu payının azaltılacağı belirtildi. Ziraat Bankası'nın bir bölümü hissesinin de satışa sunulacağını ve tarımsal desteklerin yeniden düzenleneceğini bildiren Babacan, sermayedarlara 2010 yılının sonuna kadar sundukları teşviklerden yararlanma çağrısında bulundu. Eğitim, emek ve özellikle sağlık alanlarında gerçekleşen neo-liberal dönüşümün hız kazanması anlamına gelen OVP ve OVMP kapsamında "Temel Amaç ve Reform Alanları" başlığı altında işsizlik sorununa sunulan çözüm dikkat çekti. "İş dünyasının talep ettiği nitelikli insan gücü yetiştirilmesine hız verilecektir", "esnek istihdam biçimleri yaygınlaştırılacaktır" ifadeleri emeğe dair politikasının içeriğini açıklamaktadır. Bununla birlikte özel sektörün teşvik edilmesi ve meslek yüksek okullarının özel sektörün katılımı ile yeniden örgütlenmesi söz konusu. "Esnek istihdam" ifade-

si ile işgücü piyasalarında emeği sermayeye karşı koruyan tüm kurumsal, yasal düzenlemelerin adım adım tasfiyesinin hızlandırıldığı açıkça ortaya çıkıyor. "Yerel yönetimlerin öz gelirlerini artıran ve sağlık harcamalarını sınırlandırmaya yönelik düzenlemeler yapılacağı" açıkça ilan edilen programda, OVP ile yerel yönetim hizmetlerine; elektrik, su, doğal gaz, ulaşım ve diğer tüm belediye hizmetlerine yeni vergi ve zamlara kapı, sonuna kadar açılmış oluyor.

Emekçiye hastalanmak pahalılaşıyor

Emekçilere yeni yükler ve zamlar getiren OVP ile bir yük de 19 Eylül günü Devlet Bakanı Ali Babacan'ın sağlık alanına dair yaptığı açıklamalar ile geldi. Bakanlar Kurulu ilaç karşılama oranlarını düşürerek, Sosyal Güvenlik Kurumu'na bağlı sigortalılar ve yeşil kartlıların tedavi giderlerinde hasta katılım payı ve ilaç katkı paylarında yüzde yüzlük artış gerçekleştirdi. Bu uygulama ile 2010 yılında sağlık harcamalarında 3 milyar lira tasarruf hedefleyen hükümet, yoksul kesimin en çok başvurduğu 1. basamak hizmetlerini artık yeşil kartlılar için dahi ücretli hale getirdi. Çalışma Bakanı Ömer Dinçer, "Grip olmuş, üşütmüş hastanın hastaneye gitmesi büyük maliyet oluşturuyor. Dengelemeler yaparak bu maliyetleri kısacağız" diyerek katılım paylarının artacağını zaten bildirmişti. 1 Ekim'den itibaren geçerli olacak yeni uygulama ile hastaların sağlık kurum ve kuruluşlarındaki ayakta tedavilerine ilişkin hekim ve diş hekim muayenelerinden birinci basamak sağlık kuruluşları ve aile hekimliği muayenelerinde 2 lira alınacak. İkinci ve üçüncü basamak resmi sağlık kurumlarındaki katkı payı ise 8 liraya çıkacak. Özel hastanelerdeki 2 liralık katkı payı ise 15 liraya çıkacak.

Köylüye "destek" sona eriyor

Krizi aşmanın sancısını yaşayan hükümet, krizin temel nedeni olan neo-liberal reçetelerin, tekrarlandığı bu düzenleme ile krizin yükünü bir de köylüye yüklemekten geri kalmıyor. Bayram öncesi açıklanan yeni düzenleme ile tarımsal destekler yeniden düzenleniyor. Programda, "Tarımsal destekleme ödemeleri sektörde rekabet edebilirliği artırmak ve gelir istikrarını sağlamak amacıyla alan ve ürün temelinde farklılaştırılacak, desteklerin idare ve kontrolü, alan bazlı yapılacaktır." deniliyor. Alan bazlı destekleme sistemi, doğrudan gelir desteğinde olduğu gibi dekar başına ödemesi öngörüyor. Alan bazlı destekler halen gübre ve mazot desteği olarak verilirken, 2010 yılında ilk kez havza bazlı destekleme modeli uygulanacak. Orta Vadeli Program çer-

çevesinde sadece 16 üründe prim desteği öngörüldü. Orta Vadeli Program çerçevesinde bu 16 ürün alan bazlı destekleme kapsamına alınması ise üreticiler için ciddi gelir kaybı anlamına geliyor. OVP'da ifade edilen "Tarımsal desteklerin yeniden yapılandırılması" verimliliğin cezalandırılması karşılığında gelir, yapısal dönüşümü hedeflenen diğer alanlar ise hayvancılık ve su kaynakları. Ziraat Bankası, şeker fabrikalarının ve "su kaynaklarının etkin yönetimi" şeklinde ifade edilen suyun özelleştirilmesi, destekleme politikasının değiştirilmesi ülke tarımını yok etme ve dışa bağımlı hale getirme amacını taşıyor.

Tüm rakamlar düşüşü gösteriyor

Babacan tarafından Orta Vadeli Program'ın açıklanması esnasında açıklanan rakamsal hedeflerin hemen tümü, büyük bir düşüşü, gerileyi ve küçülmeyi işaret ediyor. Babacan tarafından satır aralarında ifade edilen hükümet hedeflerine göre şu an yüzde 13 olarak açıklanan işsizlik, yıl sonunda yüzde 14.8'e yükselecek. Bu yıl Ocak-Ağustos ayları arasında, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 780 artarak 31.3 milyar TL'ye ulaşan bütçe açığının yıl sonu itibarıyla 62.8 milyar TL'ye ulaşacağı öngörüldü. Buna paralel, cari açığın yıl sonunda 11 milyar dolar, 2010 yılında 18 milyar dolar, 2011'de 22 milyar dolar ve 2012 yılında ise 28 milyar dolara dek artacağını itiraf eden Babacan, enfasyonun da yıl sonu itibarıyla yüzde 6 sınıra dayanacağını söyledi!

IMF programdan memnun

OVP ve OVMP'ın açıklanmasından sadece iki gün sonra yani 18 Eylül günü, Washington'daki IMF merkezinden Türkiye Masası Şefi Rachel Van Elkan imzasıyla yapılan bir açıklama geldi. Açıklamada AKP hükümetinin "Ekonomiyi aynı pencereden bakıyoruz" mesajına karşılık "Türk yetkililerinin, ülkenin kamu finansmanındaki bozulma gidişatı göreceli olarak tersine çevirmeyi, özel sektördeki faaliyetleri artırmayı ve sağlam ekonomik büyümeyi yeniden tesis etmeyi hedefleyen Orta Vadeli Çerçeve Planı'na ilişkin açıklamaları cesaret verici" şeklinde takdir mesajı geldi. Aynı zamanda açıklamada, "Türkiye'nin, uzun dönemde akıllı bütçe hedefleri oluşturma yönünde mali kuralın sunulması planının da memnuniyetle karşılandığı" ifadesi yer aldı. Açıkça anlaşılmalıdır ki, OVP ve OVMP'den emekçiye düşen; işsizlik, düşük ücret, aldığı hizmetlerin pahalılaşması ve sağlık gibi temel alanda yüzde yüze varan yeni katkı paylarıdır. Bunların, tüm eğitim, ulaşım, iletişim gibi kamu hizmet alanını kapsayacağı ve IMF ile yeni bir stand-by anlaşmasının yapılacağı açık.

ÖNCÜ KADIN

Rojda DEMİR

Maoist çizginin "iktidar için savaş" buyruğuna kulak verelim

Gerçek uzlaşamayacak kadar somut ve çarpıtılmayacak kadar ayan beyandır. Yeter ki gözler kör olmasın, bilinçler açık olsun. Türkiye-Kuzey Kürdistan "faşizmin" yukarıdan aşağı devlet biçimi olarak örüldüğü bir coğrafyadır ve hakim sınıfların çıkarlarının sınırına kadar "demokrasi" vardır. Ötesinde baskı, ölüm, katliam, işkence ve hapis vardır. Onların dillerinden düşürmediği demokrasi burjuva-feodallerin demokrasi anlayışıdır, halk demokrasisi değil.

Emekçileri yanıltmak için "demokrasi", "özgürlük", "adalet" ve "eşitlik" kavramlarını kullanan hakim sınıflar, önlerine çektikleri demokrasi perdesinin arkasında kendi anlayışlarını tepeden tırnağa oturtmuş, devlet aygıtını bir bütün olarak buna göre biçimlendirmişlerdir. Bu kavramları ise içini boşaltarak kendi iktidarlarını korumak için kullanmışlardır ve halen daha kullanmaktadırlar.

Ülkemizde yeni demokrasi perspektifiyle demokratik haklar mücadelesinin yürütülmesini, belirttiğimiz zeminde ele aldığımızda, yönetim biçimi meselesi kritik bir yerde durmaktadır. İşçilerin, köylü-

lerin ve emekçilerin can, kan bedeliyle yaratmış olduğu demokratik hakların törpülenmesine karşı koymak ve yeni hakların kazanılmasını sağlayabilmek için devletin karakterinin ve yönetim biçiminin doğru tespit edilmesi olmaz ise olmazdır. Yakın sürecimizi incelediğimizde en basit demokratik hak talebinde bulunmanın gözetilmesine alınma, tutuklanma, işkence görme ve hatta öldürülmeyle sonuçlandığını çokça görebiliriz. Kuşku yok ki, bu saldırıların önemli bir parçası komünistleri, devrimcileri ve ilerici hedef almıştır. Ancak yazımızın başında belirttiğimiz gerçek yani faşizm, sadece devrimcilerin, komünistlerin, ilericilerin dünyasında yoktur, toplumun her alanında varlığını hissettirmektedir. Devrimci iktidardan tesisi temel amacıyla demokratik haklar mücadelesini yürüten kurumlarımız da bunun bilincindedir ve faaliyetlerini bu çerçevede ele almaktadır.

Devrimci hareketlerin görece zayıfladığı, reformist güçlerin ise güçlendiği bir süreçten geçmekteyiz. Bu süreçte özellikle reformistler, devletin açılımlarının da etkisiyle toz pembe rüyalara dalmaktadırlar.

Ve ne yazık ki kimi devrimci kesimler de bu rüyaları iştahle izlemektedir. Bu sorunun esas kaynağı başta komünistlerin ve devrimcilerin reformistlerle ideolojik mücadele yürütmekte eksik kalması, kelle sayısına dayalı bir güç anlayışından hareketle, ittifaklarında nispeten zayıf durumdaki devrimcileri değil, "kitlesele" görünen reformistleri tercih etmeleridir. Bu durum, bir süre sonra bilinçlerde de bir karşılıklıya yol açmaktadır. Haliyle bahsettiğimiz gibi reformist eğilimler devrimci hareketin gündemine rahatlıkla girebilme fırsatı da bulabilmektedir.

Evet, demokratik haklar mücadelesi mutlaka bin bir çeşit araç kullanmaya, farklı taktikler geliştirip süreci devrim için geliştirmeye açıktır. Fakat bu yapılırken iktidar amacı bir an dahi es geçilmemelidir. Aksi halde vanılacak yer, reformizm ve tasfiyecilik bataklığı olacaktır. Sorun devrim sorunudur. Demokrasi de devrim sorunudur. Demokrasiyi burjuva feodallerden, onların yol haritalarından, açılımlarından, emperyalist AB ile entegrasyonundan, emperyalizmin yeni sürecine uygun konumlandırılmasından ummak fena halde tehlikeli ham bir hayal-

dir. MLM bilimi göstermiştir ki, köklü bir değişim, demokrasi, bağımsızlık ve sömürünün sona erceği bir düzen, ancak ve ancak devrimci bir yıkma ve yeniden inşa etme yoluyla mümkündür. Bu bakımdan demokrasi için savaş ve banş için savaş politik belirlemeleri hayati bir öneme ve tarihsel-bilimsel bir doğruluğa sahiptir.

Savrulmaya açık küçük burjuva devrimci çizgi, son kertede bilimsel-komünist devrimci çizgiye evrilmeye ya da bükülerek karşıtına evrilmeye mahkumdur. İçinden geçtiğimiz tarihsel süreç, karşı devrimci güçlere karşı cephemizi her zamankinden daha fazla güçlendirmeyi dayatmaktadır. Bunun için koşullar son derece uygundur. Yapılması gereken bedelleri ve zorlukları göze almaktır. Maoist çizgiyle donanlar dün olduğu gibi bugün de, yarı da bu çizgide yol almaya sürdürmektedir, sürdürülecektir. Bu çizginin ve bu çizgiyi sebatla yaşama geçirenlerin çağrısı dün olduğu gibi bugün de nettir: İktidar namlunun ucundadır, devrimci namluların ideolojik kuşatma ve şiddetle susturulmak istemesine karşı silahlara daha sıkı sarılmalı.